

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Затверджено вченою радою
(протокол № 2 від «20» 09 2020 р.)
Голова вченої ради М. О. Фролов
Введено в дію наказом ректора
від «20» 09 2020 р. № 719

із змінами, які
Затверджено Вченою радою
(протокол № 3 від «21» 09 2021 р.)
Голова Вченої ради М. О. Фролов
Введено в дію наказом ректора
від «29» 09 2021 р. № 150

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

«ФІЛОСОФІЯ»

(назва ОНП)

Рівень вищої освіти: **третій**

Ступінь вищої освіти: **доктор філософії**

Галузь знань: **03 Гуманітарні науки**

(шифр та назва галузі знань)

Спеціальність: **033 Філософія**

(код та найменування спеціальності)

Кваліфікація: **доктор філософії у галузі « 03 Гуманітарні науки »**

назва галузі знань

за спеціальністю **033 Філософія**

найменування спеціальності

Запоріжжя 2020

АРКУШ ПОГОДЖЕННЯ

Гарант освітньо-наукової програми

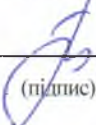

_____ (І.І. Капріцин)
(підпис)

ПОГОДЖЕНО

Завідувач відділу аспірантури і докторантури

_____ (О.П. Єфіменкова)
(підпис)

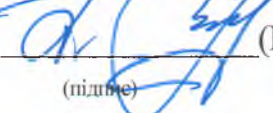
Начальник відділу моніторингу якості освіти і ліцензування

_____ (М.А. Томченко)
(підпис)

Голова Наукового товариства студентів, аспірантів і докторантів

_____ (О.В. Смирнов)
(підпис)

Проректор з науково-педагогічної роботи

_____ (Ю.О. Каганов)
(підпис)

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (ступеня доктора філософії) «Філософія» з галузі знань 03 Гуманітарні науки за спеціальністю 033 Філософія визначає передумови доступу до навчання; розкриває зміст освітньої та наукової складових підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти; зазначає обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії; містить перелік загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей та програмних результатів навчання; встановлює вимоги до контролю якості вищої освіти. Є основою для формування індивідуальних навчальних планів та індивідуальних планів наукової роботи здобувачів.

Освітньо-наукова програма розроблена відповідно до таких нормативних документів:

- Закон України [«Про вищу освіту»](#) від 01.07.2014 р. № 1556-VII;
- постанова КМУ від 23.11.2011 р. № 1341 [«Про затвердження Національної рамки кваліфікацій»](#);
- постанова КМУ від 30.12.2015 р. № 1187 [«Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності»](#);
- постанова КМУ від 23.03.2016 р. № 261 [«Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах \(наукових установах\)»](#);
- наказ МОН від 01.06.2016 р. № 600 [«Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти»](#);
- наказ МОН України від 11.07. 2019 р. № 977 [«Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти»](#);
- наказ МОН від 30.04.2020 № 584 [«Про унесення змін до Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти»](#).

Освітньо-наукова програма враховує сучасні тренди та рекомендації щодо розвитку третього рівня вищої освіти в Європейському просторі вищої освіти:

- Зальцбурзькі принципи – I (Salzburg-I). [Bologna Seminar «Doctoral Programmes for the](#)

European Knowledge Society» (Salzburg, 3–5 February 2005). Conclusions and Recommendations;

- Зальцбургські принципи – II (Salzburg-II). Salzburg II Recommendations. European Universities' Achievements since 2005 in Implementing the Salzburg Principles. Brussels. European University Assosiation, 2010;
- Принципи інноваційної докторської підготовки (Principles for Innovative Doctoral Training). Exploration of the implementation of the Principles for Innovative Doctoral Training in Europe: Final Report European Commission, DGRTD Reference: ARES (2011) 932978;
- Зальцбург – вперед (Salzburg Forward). Doctoral Education – Taking Salzburg Forward. Implementation and New Challenges. Brussels, European University Assosiation, 2016;
- Сучасна докторська освіта в Європі: підходи та інституціональні структури. Doctoral Education in Europe Today: Approaches and Institutional Structures. Survey. Berlin, European University Association, 2019;
- Міжсекторальня стратегія ЮНЕСКО у галузі філософії від 28.02.2005 //<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000138673>

Освітньо-наукова програма враховує досвід українських та зарубіжних закладів вищої освіти, зокрема: Київського університету імені Бориса Грінченка, Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Національного університету «Києво-Могилянська академія», Європейського університету «Віадрина» (м. Франкфурт-на-Одері, Німеччина), Природничо-гуманітарного університету імені Я. Длугоша (м. Ченстохово, Польща).

Освітньо-наукова програма розроблена робочою групою у складі:

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Науковий ступінь, вчене звання, посада, основне місце роботи (навчання)
1.	Капріцин Ігор Ілліч, гарант	д.філос.н., доц., професор кафедри соціальної філософії та управління Запорізького національного університету
2.	Бутченко Тарас Іванович	д.філос.н., доц., завідувач кафедри соціальної філософії та управління, Запорізький національний університет
3.	Чайка Ірина Юріївна	д.філос.н., доц., професор кафедри соціальної філософії та управління Запорізького національного університету

Рецензії та відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи (навчання), організація (об'єднання), яку представляє (при наявності)
<i>Заклади вищої освіти (наукові установи)</i>		
1.	Додонов Роман Олександрович	д.філос.н., проф., завідувач кафедри філософії, Київський університет імені Бориса Грінченка
2.	Утюж Ірина Геннадіївна	д.філос.н., проф., завідувач кафедри суспільних дисциплін Запорізького державного медичного університету
<i>Підприємства, організації</i>		
3.	Подмазін Сергій Іванович	д.філос.н., доц., завідувач Центру психології та соціології освіти Запорізького обласного центру післядипломної педагогічної освіти
<i>Випускники освітньо-наукової програми або програми, що їй передувала</i>		
4.	Гірліна Наталя Юріївна	к.філос.н., заступник директора навчально-наукового інституту педагогіки Дніпровської академії неперервної освіти
5.	Стариковська Олена Олександрівна	к.філос.н., завідувач сектору Комунального закладу «Запорізький обласний центр патріотичного виховання молоді» Запорізької обласної ради
<i>Зарубіжні рецензенти</i>		
6.	Водопьянов Павло Олександрович	Професор кафедри філософії та права Білоруського державного технологічного університету
7.	Лазаревич Анатолій Аркадійович	к.філос.н., директор Інституту філософії НАН Білорусії

1. Профіль освітньо-наукової програми

1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти	Запорізький національний університет
Офіційна назва освітньо-наукової програми	Філософія
Тип програми	освітньо-наукова
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
Ступінь вищої освіти	доктор філософії
Галузь	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	033 Філософія
Кваліфікація	доктор філософії у галузі 03 Гуманітарні науки за спеціальністю 033 Філософія
Цикл / рівень	FQ-EHEA – третій цикл EQF-LLL – 8 рівень НРК України – 8 рівень
Тип диплому та обсяг освітньо-наукової програми	диплом доктора філософії, одиничний термін навчання – 4 роки (у т.ч. освітня складова – 2 роки) освітня складова: 48 кредитів ЄКТС наукова складова: проведення власного наукового дослідження та оформлення його результатів у вигляді дисертації; публікація статей за темою дисертації
Наявність акредитації	–
Передумови	наявність освітнього ступеня магістра (другий рівень вищої освіти)
Форми навчання	денна, заочна, вечірня
Мова(и) викладання	українська
Термін дії освітньо-наукової програми	4 роки
Інтернет-адреса постійного розміщення освітньо-наукової програми	http://phd.znu.edu.ua

2. Мета/цілі освітньо-наукової програми

Підготовка фахівців з філософії, здатних розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності у сфері філософії та гуманітаристики, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та вдосконалення професійної практики задля:

- реалізації потенціалу філософії як інтегральної ланки інституційної моделі «трикутника знань», утворюваного освітою, науковими дослідженнями та інноваціями;
- розвитку наукових досліджень, посиленні ролі інноваційного складника у діяльності Запорізького національного університету, його інтеграції до європейського і світового освітнього простору;
- формування простору освіти, науки і культури європейського рівня, науково-просвітницького впливу на громадську думку, науково-філософське забезпечення прогнозування і проєктування сталого соціального розвитку суверенної України на регіональному і національному рівнях.

3. Характеристика освітньо-наукової програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	<p>Галузь знань – 03 Гуманітарні науки Спеціальність – 033 «Філософія» Об'єкт діяльності: комплекс досліджуваних проблем у сфері сучасного філософського знання, ефективність їх розв'язання для поступу філософської науки; формування нових стратегій міждисциплінарного і трансдисциплінарного дослідження.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: комплекс ідей, понять, категорій, теорій, принципів, методів, концепцій, підходів, стратегій філософії як фундаментального способу культурної рефлексії; функціонування і трансформація інтелектуальних практик.</p> <p>Методи, методики та технології: комплекс філософських і міждисциплінарних методів, методологічні підходи сучасної філософії, поширення та презентації результатів досліджень.</p> <p>Інструменти та обладнання: комунікаційне обладнання, інформаційні засоби, що застосовуються у професійній діяльності.</p>
Орієнтація освітньо-наукової програми	<p>ОНП зорієнтована на підготовку професіоналів-філософів, які володіють здатністю до філософської рефлексії духовних моделей соціокультурної реальності або її конкретних феноменів, що продукуються соціогуманітарною наукою, і на цьому підґрунті наданні прогнозів, проєктів, рекомендацій щодо оптимізації соціокультурних практик та соціогуманітарного розвитку регіону і країни в цілому. Набуті компетентності можуть бути застосовані у науково-дослідній, науково-педагогічній та аналітико-управлінській діяльності.</p>
Основний фокус освітньо-наукової програми	<p>ОНП сфокусована на підготовку до експлікації детермінант оптимізації подальшого розвитку соціально-гуманітарного знання, різних галузей соціогуманітарної науки у взаємозв'язку з соціальними процесами, формуванням незалежної української держави. Практична складова є невід'ємною для засвоєння універсальних засад філософського мислення, одержання професійних навичок науково-дослідної, науково-педагогічної та аналітико-управлінської діяльності.</p> <p><i>Ключові слова: філософія, рефлексія, соціогуманітарне знання, свідомість, прогностично-проєктний потенціал, філософська аналітика</i></p>
Особливості освітньо-наукової програми	<p>Особливості ОНП складає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - продовження традицій Запорізької школи філософії з комплексного вивчення різних аспектів суспільної свідомості, прогностично-проєктувального потенціалу сталого соціального розвитку; - розвиток компетентнісної стратегії філософської підготовки, її перетворення на інтегральну ланку освіти впродовж життя. <p>ОНП пропонує широкий спектр навчальних дисциплін з формування універсальних навичок дослідника, зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> – модуль Жана Моне «Основи європейської проєктної діяльності» за європейським проєктом 587321-EPP-1-2017-1-UA-EPPJMO-MODULE «European Project Culture» із залученням здобувачів до участі в інших проєктах за програмою Erasmus+, що реалізуються в університеті; – навчальний курс «Академічне письмо та академічна доброчесність» члена Національної команди експертів з реформування вищої освіти, головного експерта з питань освіти Реанімаційного пакету реформ, консультанта міжнародного проєкту сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) проф. В. Бахрушина; – навчальна дисципліна «Критичне мислення та філософське

	<p>усвідомлення світу» автора популярного навчального курсу «Критичне мислення для освітян» на платформі Prometheus проф. С. Терна;</p> <ul style="list-style-type: none"> – практичний курс іноземної мови для викладача-дослідника, що викладається із залученням закордонних фахівців та можливістю складання міжнародного екзамену Pearson Tests of English; – авторський практичний курс «Риторика та публічні виступи» відомої тележурналістки, авторки й ведучої ТВ-програм О. Вакало; – формування культури академічної доброчесності здобувачів з використанням результатів участі ЗНУ в Проєктах сприяння академічній доброчесності в Україні SAIP (2016-2019) та «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» (Academic Integrity and Quality Initiative – Academic IQ) (2020-2022)
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальше навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Посади, визначені у розділах Національного класифікатору професій:</p> <p>Вища посадова особа (державних органів влади – 1120, органів державної виконавчої влади – 1120.1, місцевих органів державної влади – 1120.2, академії наук і громадських організацій в соціально-культурній сфері – 1143, національних академії, що діють на засадах самоврядування – 1143.1 та ін.);</p> <p>Керівники науково-дослідних підрозділів – 1237;</p> <p>Керівники проєктів та програм – 1238;</p> <p>Професіонали в галузі філософії, історії та політології – 2443 (наукові співробітники – 2443.1, науковий співробітник-консультант – 2443.2 та ін.);</p> <p>Викладачі університетів та закладів вищої освіти – 2310 (професори та доценти – 2310.1, викладачі університетів та інших навчальних закладів – 2310.2, інші наукові співробітники в галузі навчання – 2359.1 та ін.).</p>
Подальше навчання	Здобуття наступного наукового ступеня доктора наук. Післядипломне підвищення кваліфікації.
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>ОНП передбачає студентоцентровану модель викладання та навчання, спрямовану на створення підґрунтя для набуття здобувачами вищої освіти здатності самостійно обирати світоглядно-ціннісні системи та відповідні ним змістовні напрямки філософської освіти. При цьому акцент робиться на необхідності усвідомлювати власну відповідальність за свій вибір.</p> <p>У процесі реалізації цієї моделі застосовуються традиційні та інноваційні форми навчання: лекції, практичні заняття, консультації, підготовка рефлексій; педагогічна практика; тренінги, вебінари, онлайн-курси, літні школи; участь у реалізації міжнародних та вітчизняних проєктів, науково-дослідницьких тем. Для викладання використовуються відео-, словесні, інтерактивні, проблемні, евристичні, пошукові, дослідницькі, діалогові методи навчання, зокрема: лекції з відеодемонстраціями і електронними презентаціями, полілогові бесіди, проблемні семінари, практичні заняття з вирішення практичних кейсів, дебатні практичні заняття, самостійне виконання завдань, ділові ігри, програмоване на ситуаційне навчання; застосовуються технології: інформаційні, E-learning, дистанційного навчання (СЕЗН ЗНУ), проблемного навчання, case-study, ділових і інтелектуальних</p>

	<p>ігор, дискусій і багатосторонніх дебатів. Задля зміцнення ступеня автономії і індивідуальної відповідальності здобувачів вищої освіти на всіх етапах навчального процесу застосовується п'ятиступенчата модель рефлексій Г. Броєра та Т. Енерта. У системі всі вказані форми й методи спрямовані на розвиток майбутніх дослідників як вільних суб'єктів філософствування, компетентних і рівних учасників філософського пізнання та діалогу.</p>
Оцінювання	<p>Оцінювання навчання відбувається за національною шкалою та за шкалою ECTS.</p> <p>Поточний контроль здійснюється викладачами на підставі опитування, тестування, само- та взаємооцінювання, а також за результатами захисту індивідуальних та групових проектів, виконання індивідуальних завдань (написання есе, CV, мотиваційного листа, анотації, рецензії на статтю, розробка елементів проектної заявки та ін.). Поточний контроль за результатами наукової роботи (проведення запланованого обсягу досліджень, розроблених розділів дисертації, кількості публікацій тощо) здійснюється науковими керівниками здобувачів.</p> <p>Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену або заліку за результатами вивчення навчальної дисципліни та проходження практики, а також передбачає проміжну (напіврічну та річну) атестацію здобувачів щодо виконання ними індивідуальних навчальних планів та індивідуальних планів наукової роботи аспіранта.</p> <p>Проміжна атестація проводиться на двох рівнях: перший – атестація на рівні наукового керівника та кафедри, на засіданні якої заслуховується звіт здобувача та ухвалюється відповідне рішення. Результати атестації затверджуються вченою радою факультету. Другий рівень – атестація комісією на чолі з проректором з наукової роботи (починаючи з другої атестації), до складу якої входять: завідувач відділу аспірантури і докторантури, гарант освітньо-наукової програми, декан факультету, фахівець відділу аспірантури і докторантури (секретар комісії). Атестація на другому рівні має на меті підтримку подальшої наукової діяльності аспіранта, а також виявлення проблемних питань (у тому числі попередження конфліктів) у процесі підготовки в аспірантурі та сприяння їх вирішенню з боку адміністрації ЗНУ.</p> <p>Присудження ступеня доктора філософії відбувається за результатами публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді. До захисту допускаються здобувачі, які повністю виконали індивідуальний навчальний план та індивідуальний план наукової роботи, отримали висновок наукового керівника та пройшли попередню експертизу дисертаційної роботи (фаховий семінар).</p>
6. Програмні компетентності	
Вид компетентності	шифр
Інтегральна компетентність	<p>ІК ІК. Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності у сфері філософії, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та</p>

		вдосконалення професійної практики.
Загальні компетентності	ЗК	<p>ЗК1. Здатність до аналітичного мислення та синтезу нових комплексних ідей.</p> <p>ЗК2. Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями, застосовувати їх у практичних ситуаціях</p> <p>ЗК3. Здатність до формування системного наукового світогляду та загального культурного кругозору</p> <p>ЗК4. Здатність до критичного мислення.</p> <p>ЗК5. Здатність діяти на основі морально-етичних норм і стандартів професійної поведінки науковців і викладачів, дотримуватися принципів академічної доброчесності.</p> <p>ЗК6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу наукової інформації з різних джерел; використання інформаційно-комунікаційних технологій у дослідницькій та викладацькій діяльності.</p> <p>ЗК7. Здатність до організації та проведення навчальних занять зі здобувачами вищої освіти зі застосуванням сучасних освітніх технологій та інноваційних методів навчання; об'єктивного оцінювання здобутих результатів навчання.</p> <p>ЗК8. Здатність до ініціювання, планування та проведення наукових досліджень на відповідному рівні, із забезпеченням якості виконуваних робіт, дотримання правил безпеки та бережливого ставлення до навколишнього середовища.</p> <p>ЗК9. Здатність до узагальнення та систематизації результатів наукових досліджень; оприлюднення їх результатів у вигляді: наукової доповіді (тез), статті, звіту про виконання НДР, монографії, дисертації; захисту прав інтелектуальної власності.</p> <p>ЗК10. Здатність до розроблення, реалізації та управління освітніми й науковими проектами на національному та міжнародному рівнях.</p> <p>ЗК11. Здатність працювати у науковому колективі та організовувати його діяльність; виявляти та вирішувати проблеми, приймати обґрунтовані рішення, діяти свідомо та відповідально, демонструвати ініціативу та наполегливість щодо поставлених завдань і взятих зобов'язань.</p> <p>ЗК12. Здатність до представлення та обговорення результатів наукових досліджень українською та англійською мовами в усній та письмовій формах для вільного спілкування з вітчизняною та міжнародною академічною спільнотою, а також експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності.</p> <p>ЗК13. Здатність до міжособистісної взаємодії та комунікації; володіння технікою публічних виступів, риторики та аргументації.</p> <p>ЗК14. Здатність працювати автономно; планувати та управляти своїм часом.</p> <p>ЗК15. Здатність до особистісного та професійного розвитку.</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК	<p>СК1. Здатність до філософського осмислення загальних принципів розвитку людини, суспільства та пізнання.</p> <p>СК2. Здатність до виявлення філософських проблем різного рівня і складності.</p> <p>СК3. Здатність до конструктивного діалогу у різних середовищах, виявляти толерантність, виражати та розуміти різні точки зору.</p> <p>СК4. Здатність до розробки концепції наукового дослідження у сфері філософії:</p>

СК5. Застосовувати методи філософського і міждисциплінарного дослідження, виявляти їх евристичні можливості та межі.

СК6. Здатність виявляти взаємозв'язки між різними аспектами предметних знань та їх застосуванням у галузі освіти та соціогуманітарної науки.

СК7. Здатність розробляти та імплементувати нові методології та принципи філософських досліджень.

СК8. Здатність експлікувати закономірний характер історії філософії і застосовувати історико-філософські знання у професійній діяльності.

СК9. Здатність до критичного аналізу сучасного суспільства.

СК10. Здатність ініціювати та проводити дослідження проблем глобалізації і відповідальності, культурної багатоманітності та самобутності, рівності та свободи.

СК11. Здатність розроблювати та обґрунтовувати прогностично-проектні моделі соціокультурних змін.

СК12. Здатність визначати детермінанти оптимізації соціогуманітарних знань і, заснованих на них, соціокультурних практик.

СК13. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у філософії та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з філософії та суміжних галузей.

7. Програмні результати навчання

Шифр	Опис програмного результату навчання
ПРН 1	Демонструвати системний науковий світогляд та загальний культурний кругозір; володіти техніками і технологіями критичного мислення
ПРН 2	Розуміти основні засади дослідницько-інноваційної діяльності у закладі вищої освіти та основні вимоги, що висуваються до її суб'єктів (аспірантів, наукових та науково-педагогічних працівників); використовувати знання законодавства у сфері освітньої, наукової, інноваційної діяльності, захисту прав інтелектуальної власності
ПРН 3	Володіти технологією написання проектних заявок на освітні/наукові проекти, а також методами управління проектами; розуміти принципи фінансування наукових досліджень та умови участі у міжнародних та вітчизняних проектах і програмах
ПРН 4	Застосовувати правила академічного письма для підготовки наукового звіту, презентації, статті, монографії, дисертації; розуміти особливості підготовки і подання публікацій до видань, що входять до міжнародних наукометричних баз даних
ПРН 5	Використовувати знання з організації освітнього процесу у закладі вищої освіти; володіти сучасними інноваційними технологіями та методами викладання; застосовувати критерії та способи оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у викладацькій діяльності
ПРН 6	Використовувати методи і способи ефективної комунікації та міжособистісної взаємодії в академічному середовищі
ПРН 7	Оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичній діяльності; здійснювати абстрактний аналіз, оцінку і синтез нових та комплексних ідей; демонструвати відданість їх розвитку у передових контекстах професійної та наукової

	діяльності
ПРН 8	Започаткувати, планувати, проводити та коригувати послідовний процес ґрунтового наукового дослідження, що дає можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання; відповідати за якість проведених досліджень та достовірність їх результатів
ПРН 9	Систематизувати та узагальнювати отримані наукові результати, представляти їх у вигляді: наукової доповіді (тез), статті, звіту про виконання НДР, монографії, дисертації; забезпечувати захист прав інтелектуальної власності
ПРН10	Ініціювати, розробляти та/або реалізовувати освітні і наукові проекти на національному та міжнародному рівнях; володіти навичками роботи у колективі, забезпечувати його організацію та координацію
ПРН11	Здійснювати пошук, оброблення та аналіз наукової інформації, її систематизацію та узагальнення; використовувати інформаційно-комунікаційні технології у дослідницькій та викладацькій діяльності
ПРН12	Організовувати та проводити навчальні заняття із здобувачами вищої освіти з використанням сучасних освітніх технологій та інноваційних методів навчання; здійснювати об'єктивне оцінювання здобутих результатів навчання; відповідати за якість освітнього процесу та результати навчання здобувачів вищої освіти
ПРН13	Вільно спілкуватися з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою (у тому числі міжнародною), суспільством у цілому; демонструвати навички публічних виступів, аргументації та риторики
ПРН14	Використовувати академічну українську та англійську мови у професійній діяльності та наукових дослідженнях, усній та письмовій презентації їх результатів
ПРН15	Розуміти морально-етичні норми і стандарти професійної поведінки науковця та викладача; принципи академічної доброчесності та дотримуватися їх у науковій та викладацькій діяльності
ПРН16	Виявляти та вирішувати проблеми, самостійно приймати обґрунтовані рішення, забезпечувати їх виконання; здійснювати планування та управління своїм часом; демонструвати ініціативність, лідерство та автономність у професійній та науковій діяльності
ПРН17	Забезпечувати безперервний саморозвиток та самовдосконалення протягом життя
ПРН18	Застосувати передові концептуальні та методологічні знання з філософії і на межі предметних галузей для проведення наукових і прикладних досліджень
ПРН19	Володіти методологією, методами та термінологічним апаратом наукового дослідження за спеціальністю 033 «Філософія»
ПРН20	Розуміти основні концепції, історію розвитку та оцінювати сучасний стан наукових знань за спеціальністю 033 «Філософія»
ПРН21	Здійснювати філософську рефлексію проблем глобалізації і відповідальності, культурної багатоманітності та самобутності, рівності та свободи
ПРН22	Використовувати філософські методи виявлення та активізації прогностично-проектного потенціалу свідомості на індивідуальному, груповому і суспільному рівнях
8. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	До освітньої програми долучені 9 докторів філософських наук та 7 кандидатів філософських наук, які працюють на постійній основі в Запорізькому національному університеті.

	<p><i>Наукове керівництво</i> здобувачами здійснюється активними дослідниками, які мають публікації за тематикою дисертаційних досліджень здобувачів, беруть участь у наукових проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.</p> <p><i>Викладання навчальних дисциплін</i> здійснюється найбільш компетентними викладачами, які відповідають п. 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності (Постанова КМУ від 30.12.2015 р. № 1187) та мають вагомі наукові здобутки (публікації, проекти, стажування тощо) за змістом освітніх компонентів, які вони забезпечують.</p> <p>До освітнього процесу залучаються представники академічної та наукової спільноти, в тому числі, завідувач кафедри філософії Київського університету імені Бориса Грінченка, д.філос.н., проф. Додонов Р.О., завідувач кафедри суспільних наук Запорізького державного медичного університету, д.філос.н., проф. І.Г. Утюж, д.філос.н, доц., завідувач Центру психології та соціології освіти Запорізького обласного центру післядипломної педагогічної освіти, Подмазін С.І.</p> <p>Викладачі ОНП постійно підвищують свій науковий рівень і педагогічну майстерність: 1. роботи над дисертаційними дослідженнями; 2. проведення наукових досліджень; 3. участю у семінарах і конференціях (кафедральних, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних); 4. участі в роботі наукових та методичних семінарів, круглих столів; 5. стажування в інших ЗВО та за кордоном. Зокрема, у 2018 р. викладачі ОНП підвищували свій професійний рівень у рамках інституційного співробітництва з Європейським університетом Віадрина: відбувся навчальний візит до Центру дослідницького навчання у м. Франкфурт-на-Одері та тримісячне он-лайн навчання німецьким методикам організації і проведення освітнього процесу.</p>
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Запорізький національний університет забезпечує належну матеріально-технічну ресурсну базу для досягнення цілей і програмних результатів. Для навчання здобувачів вищої освіти використовуються навчальні корпуси № 1, 2, 3 та 4, 6, приміщення в яких повністю відповідають ліцензійним умовам. В кожному навчальному корпусі створені комп'ютерні класи і навчальні аудиторії з мультимедійним обладнанням. Всі корпуси підключені до високошвидкісного Інтернету, у тому числі Wi-Fi, обладнані сучасними аудиторіями та комп'ютерними класами, зокрема наявна спеціалізована мультимедійна аудиторія для аспірантів (Зала європейських студій), яка використовується для очного та дистанційного проведення навчальних занять, наукових заходів, захистів дисертацій тощо.</p> <p>Соціально-побутова інфраструктура включає мережу гуртожитків (1400 місць), комбінат харчування, спортивний клуб, центр культури, кабінет психолога.</p> <p>Наявна ресурсна база, вільний доступ до неї забезпечує здобувачів вищої освіти можливостями для максимальної самореалізації як у вимірі неформальних ініціатив, так і академічної освіти. Діють платформи для отримання зворотного зв'язку, актуалізації потреб та інтересів здобувачів вищої освіти, їх залучення до вільних дискусій, творчого і філософського самовираження, зокрема: Наукове товариство студентів, аспірантів і докторантів, Рада молодих учених, філософський фестиваль, конференції студентів та молодих учених та ін.</p>

<p>Інформаційне навчально-методичне забезпечення</p>	<p>Інформація щодо <i>організації навчання</i> здобувачів розміщена на сайті ЗНУ (https://www.znu.edu.ua/) та веб-сторінках його структурних підрозділів, зокрема відділу аспірантури і докторантури (http://phd.znu.edu.ua/); навчально-методичні матеріали навчальних дисциплін (робочі програми, силабуси, презентації лекцій, методичні рекомендації, завдання для поточного та підсумкового контролю тощо) розміщені на сторінках відповідних дисциплін у системі електронного забезпечення навчання Moodle (https://moodle.znu.edu.ua/).</p> <p>Для <i>наукової роботи</i>, пошуку наукової літератури застосовуються інформаційні ресурси наукової бібліотеки: сайт (http://library.znu.edu.ua/) та мобільний додаток LibClient (http://library.znu.edu.ua/2381.ukr.html); забезпечується доступ до ресурсів провідних світових видавництв Elsevier, Springer Nature, De Gruyter, Wiley та баз даних, у тому числі до міжнародних наукометричних баз даних Scopus, Web of Science, повнотекстових ScienceDirect, SpringerLink та міжнародного он-лайн проєкту «Wireless Philosophy» (https://www.wi-phi.com/).</p> <p>До послуг здобувачів також інституційний репозитарій (https://dspace.znu.edu.ua/xmlui/), система наукових публікацій СИНАП (https://scientific-rating.znu.edu.ua/); сайти наукових фахових видань ЗНУ (https://web.znu.edu.ua/NIS/588.ukr.html), у тому числі з філософії: наукове видання «Культурологічний вісник: науково-теоретичний щорічник Нижньої Наддніпряни» (https://www.kvnn.org.ua/); науковий часопис «HUMANITIES STUDIES» (http://humstudies.com.ua/indexing); запрошення на конференції (http://sites.znu.edu.ua/cms/index.php?action=news%2Fview&site_id=19&category_id=84).</p> <p>Для <i>педагогічної підтримки та залучення здобувачів до академічної спільноти</i> створено та підтримуються професійні групи у Facebook: «Аспірантура і докторантура ЗНУ» (https://www.facebook.com/groups/1430909570544926/), «European Project Culture» (https://www.facebook.com/groups/213037885939700), а також діє Telegram-канал: «PhD_students_ZNU_Freshmen».</p> <p>Належне інформаційне підґрунтя забезпечує наукова бібліотека, яка нараховує понад 920 тисяч примірників друкованих та електронних видань. Бібліотека займає 2070 кв. м. має 400 робочих місць і 54 комп'ютера з виходом Internet. Наявна у фондах навчально-методична література забезпечує всі компоненти ОНП.</p>
<p>9. Академічна мобільність</p>	
<p>Національна кредитна мобільність</p>	<p>Право здобувачів на кредитну мобільність реалізується відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 р. № 579 та внутрішнього положення ЗНУ (http://sites.znu.edu.ua/international-</p>

	<p>relations/legal-framework/polozhennya_mobilnist.pdf). Перезарахування отриманих кредитів ЄКТС, отриманих під час участі здобувачів у програмах національної академічної мобільності здійснюється на підставі порівняння змісту навчальних програм та здобутих програмних результатів навчання. Запорізький національний університет у вересні 2019 приєднався до програми Національних обмінів «Плацкарт», до якої входять Національний університет «Острозька академія», Український католицький університет, Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова, Львівський національний університет ім. І. Франка, Національний університет «Києво-Могилянська Академія», Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, Київський національний університет ім. Тараса Шевченка, Львівський торговельно-економічний університет, Київський політехнічний інститут ім. І. Сікорського, Національний університет народного господарства та природокористування (https://www.instagram.com/p/B3HwyXHoWSV/).</p>
<p>Міжнародна кредитна мобільність</p>	<p>Забезпечуються можливості для введення здобувачів у міжнародну академічну спільноту шляхом сприяння апробації результатів наукових досліджень здобувачів на міжнародних конференціях і семінарах, їх публікації у міжнародних виданнях, а також стажування у закордонних закладах вищої освіти та наукових установах в рамках укладених двосторонніх угод.</p> <p>Укладені договори про співробітництво у тому числі щодо академічного обміну з Університетом ім. Яна Длугоша у м. Ченстохові, Польща (угода про співпрацю, б/н, від 12.07.2019 р.); Поморською академією в Слупську, Польща (угода № 1ф від 30.01.2018 р.); Вроцлавським університетом, Польща (угода про співпрацю б/н від 10.05.2017 р.); Кавказьким міжнародним університетом, Грузія (угода № 34-с від 12.12.2017 р.); Софійським університетом Святого Климента Охридського, Болгарія (угода № 20-с від 28.03.2017 р.).</p>
<p>Навчання іноземних здобувачів освіти вищої</p>	<p>Програма відкрита для навчання на українській мові, у тому числі для іноземних громадян за планами, складеними з врахуванням їх індивідуальних особливостей, з рівнем володіння українською мовою не нижче В2.</p>

2. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Освітня складова освітньо-наукової програми

Шифр	Назва освітніх компонент	Кіл-ть кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю
	Цикл загальної підготовки		
	Обов'язкові компоненти		
	<i>оволодіння мовними компетентностями</i>		
ОК1	Практичний курс іноземної мови для викладача-дослідника	8	залік, екзамен
	<i>всього</i>	8	
	<i>оволодіння загальнонауковими компетентностями</i>		
ОК2	Критичне мислення та філософське усвідомлення світу	4	залік
	<i>всього</i>	4	
	<i>набуття універсальних навичок дослідника</i>		
ОК3	Педагогічні технології в системі вищої освіти	3	залік
ОК4	Дослідницько-інноваційна діяльність	3	екзамен
ОК5	Основи європейської проектної діяльності	3	екзамен
ОК6	Академічне письмо та академічна доброчесність	3	залік
ОК7	Риторика та публічні виступи	3	залік
ОК8	Педагогічна практика	3	залік
	<i>всього</i>	18	
	<i>Загалом за циклом загальної підготовки</i>	30	
	Цикл професійної підготовки*		
	<i>здобуття глибинних знань із спеціальності</i>		
	Обов'язкові компоненти	<i>базо вий</i>	
ОК9	Соціальна філософія	3	екзамен
ОК10	Філософія наукової свідомості	3	екзамен
	<i>всього</i>	6	
	Вибіркові компоненти		
ВД	Вибіркова дисципліна 1	4	залік
ВД	Вибіркова дисципліна 2	4	залік
ВД	Вибіркова дисципліна 3	4	залік

	<i>всього</i>	12	
	<i>Загалом за циклом професійної підготовки</i>	18	
	<i>Загалом за освітньою складовою, у т. ч. вибіркових компонентів</i>	48 12 (25%)	

Перелік вибірових дисциплін

№ з/п	Назва дисципліни
ВД1	Аналітична філософія
ВД2	Аксеологія
ВД3	Теорія і практика філософської аргументації
ВД4	Сучасні проблеми синергетики
ВД5	Сучасна філософська антропологія
ВД6	Філософія релігійної свідомості

2.2. Наукова складова освітньо-наукової програми

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації. Невід'ємною частиною наукової складової освітньо-наукової програми є підготовка та публікації наукових статей, виступи на конференціях, семінарах (PhD-кологвіумах, круглих столах тощо).

Підготовка в аспірантурі завершується наданням висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

Наукова складова освітньо-наукової програми оформлюється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта, який погоджується науковим керівником та затверджується науково-технічною радою ЗНУ впродовж двох місяців після вступу до аспірантури.

Індивідуальний план наукової роботи аспіранта

№	Перелік та обсяг запланованих видів робіт	Форми контролю
1. Перший рік навчання		
.1	Затвердження теми дисертаційної роботи та індивідуального плану наукової роботи аспіранта (упродовж 2-х місяців після зарахування)	проміжна (напіврічна та річна) атестація
1.2	Аналіз літератури за темою дослідження, ідентифікація проблеми, визначення об'єкта та предмета дослідження; формулювання мети і завдань дослідження; розробка плану-проспекту дисертації	
1.3	Участь у наукових семінарах (PhD-кологвіумах) (не менше одного)	
1.4	Участь у наукових конференціях (не менше однієї)	
1.5	Написання першого розділу дисертації (або не менше 50 стор. основного тексту дисертації)	
2. Другий рік навчання		
2.1	Проведення теоретичних та експериментальних досліджень за темою дисертації	проміжна (напіврічна та річна) атестація
2.2	Представлення отриманих наукових результатів на наукових семінарах (PhD-кологвіумах) (не менше одного)	
2.3	Апробація результатів дисертаційного дослідження на міжнародних та вітчизняних наукових конференціях (не менше однієї)	
2.4	Публікація наукових статей у фахових виданнях України або періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до ОЕСР та/або ЄС (не менше однієї)	
2.5	Написання другого розділу дисертації (або не менше 50 стор. основного тексту дисертації)	
2.6	Стажування у закордонних та вітчизняних наукових центрах (рекомендовано)	
2.7	Участь у розробці та реалізації дослідницьких та інноваційних проєктів (рекомендовано)	
2. Третій рік навчання		
3.1	Проведення теоретичних та експериментальних досліджень за темою дисертації	проміжна (напіврічна та річна) атестація
3.2	Представлення отриманих наукових результатів на наукових семінарах (PhD-кологвіумах) (не менше одного)	
3.3	Апробація результатів дисертаційного дослідження на міжнародних та вітчизняних наукових конференціях (не менше однієї)	
3.4	Публікація наукових статей у фахових виданнях України або періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до ОЕСР та/або ЄС (не менше однієї)	
3.5	Написання третього розділу дисертації (або не менше 50 стор. основного тексту дисертації)	

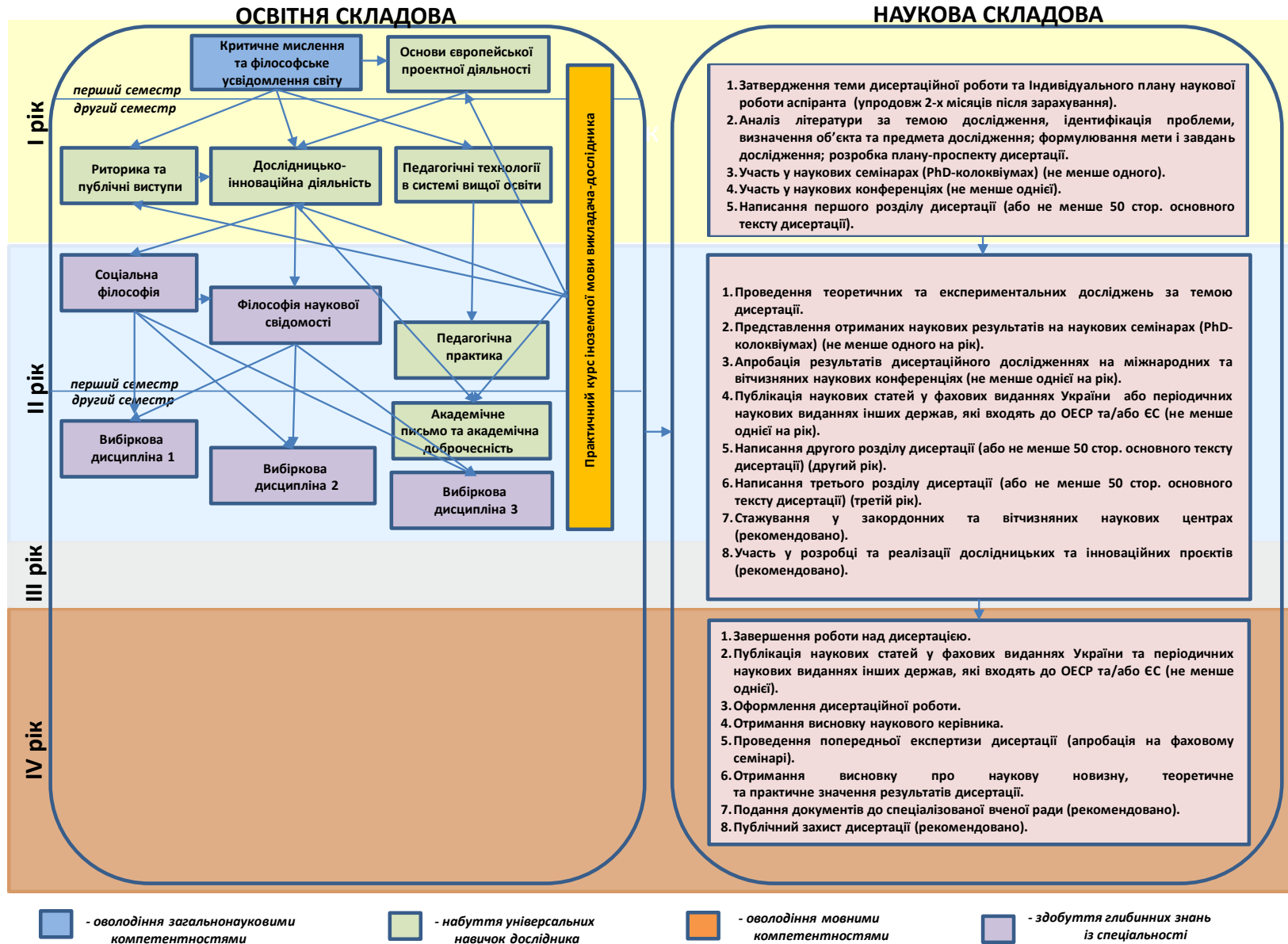
3.6	Стажування у закордонних та вітчизняних наукових центрах (рекомендовано)	
3.7	Участь у розробці та реалізації дослідницьких та інноваційних проєктів (рекомендовано)	
3. Четвертий рік навчання		
4.1	Завершення роботи над дисертацією	проміжна (напіврічна та річна) атестація; попередня експертиза дисертації (фаховий семінар)
4.2	Публікація наукових статей у фахових виданнях України та періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до ОЕСР та/або ЄС (не менше однієї)	
4.3	Оформлення дисертаційної роботи	
4.4	Отримання висновку наукового керівника	
4.4	Проведення попередньої експертизи дисертації (апробація на фаховому семінарі)	
4.5	Отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації	
4.6	Подання документів до спеціалізованої вченої ради (рекомендовано)	
4.5	Публічний захист дисертації (рекомендовано)	

Напрями досліджень здобувачів наукового ступеня доктора філософії

№	Напрями досліджень
1.	Актуальні проблеми інформаційного суспільства та глобалізації
2.	Арабо-ісламський світ і проблема міжкультурного діалогу
3.	Критика сучасного суспільства і феномен олігархії
4.	Європейські філософські студії і креативні індустрії
5.	Політична свідомість та ідеологія державотворення
6.	Світоглядні орієнтації особистості в умовах трансформації суспільства
7.	Соціальне прогнозування і перспективи миротворення
8.	Соціальне проектування: взаємозв'язок суспільних потреб і державних інтересів
9.	Філософське осмислення феномена інтелігенції
10.	Феномен релігійної культури: традиції і перспективи розвитку
11.	Феномен сподівання: соціально-філософський аналізу

12.	Філософія наукової свідомості
13.	Філософсько-етичні проблеми публічного управління
14.	Філософсько-етичні проблеми соціальної роботи
15.	Феномен життєустрою і громадянське суспільство
16.	Філософсько-етичні контраверсії контрактуалізму

2.3. Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми

3. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форма атестації здобувачів	Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється у формі публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді, за результатами якої видається документ встановленого зразка (диплом доктора філософії) з присвоєнням кваліфікації: Доктор філософії у галузі 03 «Гуманітарні науки» за спеціальністю 033 «Філософія».
Вимоги до дисертації	Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в певній галузі знань або на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях. Дисертації здобувачів оформлюються відповідно до наказу МОН від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації»
Вимоги до публічного захисту дисертації	Вимоги до порядку подання, попередньої експертизи, у тому числі перевірки на плагіат, та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді, а також її оприлюднення на офіційному веб-сайті ЗНУ визначаються Положенням про здобуття наукового ступеня (атестацію) доктора філософії у Запорізькому національному університеті (http://phd.znu.edu.ua/page/legal/5_polozhennya_atestats_ua_PhD.pdf)

**4. Матриця відповідності програмних компетентностей
обов'язковим компонентам освітньо-наукової програми**

ОК	Загальні компетентності															Спеціальні компетентності												
	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6	ЗК 7	ЗК 8	ЗК 9	ЗК 10	ЗК 11	ЗК 12	ЗК 13	ЗК 14	ЗК 15	СК 1	СК 2	СК 3	СК 4	СК 5	СК 6	СК 7	СК 8	СК 9	СК 10	СК 11	СК 12	СК 13
ОК1	+	+	+	+								+	+		+													
ОК2	+	+	+	+		+							+		+													
ОК3	+	+			+	+	+				+		+	+	+													
ОК4		+	+	+	+	+		+	+	+	+	+		+	+													
ОК5	+	+	+							+	+	+	+	+	+													
ОК6	+	+			+				+			+			+													
ОК7	+	+	+	+								+	+		+													
ОК8		+			+	+	+				+		+	+	+													
ОК9	+		+	+													+	+	+				+	+	+	+	+	+
ОК10	+		+					+	+								+	+	+	+	+	+	+	+				+

**5. Матриця відповідності програмних результатів навчання
програмним компетентностям освітньо-наукової програми**

ПРН	Загальні компетентності															Спеціальні компетентності													
	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6	ЗК 7	ЗК 8	ЗК 9	ЗК 10	ЗК 11	ЗК 12	ЗК 13	ЗК 14	ЗК 15	СК 1	СК 2	СК 3	СК 4	СК 5	СК 6	СК 7	СК 8	СК 9	СК 10	СК 11	СК 12	СК 13	
ПРН1			+	+																									
ПРН2									+																				
ПРН3										+																			
ПРН4									+																				
ПРН5							+																						
ПРН6													+																
ПРН7	+	+																											
ПРН8								+																					
ПРН9									+																				
ПРН10										+	+																		
ПРН11						+																							
ПРН12							+																						
ПРН13												+	+																
ПРН14												+																	
ПРН15					+																								
ПРН16											+			+															
ПРН17																													
ПРН18																+	+	+			+								
ПРН19																		+	+			+							
ПРН20																							+						

Зміни та доповнення до освітньо-наукової програми

Перелік внесених змін/доповнень	Протоколи ініціаторів змін	Протоколи вченої ради
У розділі 8 профілю освітньо-наукової програми «Ресурсне забезпечення реалізації програми (підрозділ: «Кадрове забезпечення») п.30 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності замінено на п. 38	Постанова КМУ від 24.03.21 №265 «Про внесення змін до постанови КМУ від 30.12.2015 №1187»	Протокол Вченої ради № 3 від 28.09.2021
У розділі 2 освітньо-наукової програми «Перелік компонент освітньо-наукової програми» (підрозділ 2.1. «Освітня складова освітньо-наукової програми» додано дисципліну «Аналітична філософія»)	Протокол розширеного засідання кафедри соціальної філософії та управління № 1 від 27.08.2021	
До Напрямів досліджень здобувачів наукового ступеня доктора філософії додано: «Європейські філософські студії і креативні індустрії»		